

R a p o r t

o stanie Gminy Czernikowo w roku 2018

**opracowany na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2019 r. poz. 506)**

Czernikowo 2019

I. Wstęp

Niniejszy raport został opracowany zgodnie z wymogami art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r. (Dz.U. z 2019, poz. 506), artykuł ten, począwszy od roku 2019, wprowadza nowy obowiązek dla wójta:

- „1. Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.
2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.”

Dalej ustawodawca nadał nowe uprawnienie radzie gminy:

- „3. Rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.”

Ponieważ Rada Gminy Czernikowo nie skorzystała z możliwości określenia wymogów co do treści raportu, jego zawartość została określona przez Wójta Gminy i wypełniona treścią przez pracowników Urzędu Gminy Czernikowo. Niniejsze opracowanie nie zawiera wyłącznie konkretnych przedstawień działań i efektów w każdej sferze zadań samorządu realizowanych rutynowo zgodnie z kompetencjami. Przedstawiono za to bardziej dogłębnie kilka najważniejszych osiągnięć i wyzwań, które zajmowały najwięcej uwagi w minionym roku, realizację strategii, polityk i uchwał Rady Gminy Czernikowo.

Po przedłożeniu radzie gminy raportu następuje jego rozpatrywanie podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami, w gminie Czernikowo wymagane jest zebranie co najmniej 20 podpisów mieszkańców. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15.

Wzór formularza zgłoszenia do debaty dołączony jest do niniejszego raportu.

II.1. Uwarunkowania geograficzne i demograficzne

Dzisiejsze granice gminy Czernikowo odzwierciedlają rezultat reformy terytorialnej z 1973 roku, z uwzględnieniem przynależności do utworzonego w 1998 roku województwa

kujawsko-pomorskiego. Położona między Kotliną Włocławską a Pojezierzem Dobrzyńskim gmina leży na południowo-wschodnim krańcu powiatu toruńskiego, zajmując tu czwarte miejsce po względem wielkości ze 169,37 km² powierzchni. Gmina Czernikowo graniczy z dziewięcioma gminami w zakresie czterech powiatów: toruńskiego (gmina Obrowo), lipnowskiego (gmina Bobrowniki, gmina Kikół, gmina Lipno), golubsko-dobrzyńskiego (gmina Zbójno, gmina Ciechocin) oraz aleksandrowskiego (granica wodna na Wiśle z gminami Ciechocinek, Raciążek oraz Nieszawa).

Położenie geograficzne gminy na styku dwóch jednostek geomorfologicznych warunkuje jej strukturę funkcjonalno-przestrzenną, umożliwiając wyraźny podział gminy na dwie części o dominujących funkcjach: część północno-wschodnią z glebami o wysokich klasach bonitacyjnych, stanowiącymi korzystne uwarunkowanie dla produkcji rolnej, oraz pokrytą lasami część południowo-zachodnią, podlegającą ochronie prawnej ze względu na cenne walory krajobrazowe i przyrodnicze Niziny Ciechocińskiej. Uzupełnieniem są obszary zamieszkałe, skoncentrowane przy szlakach komunikacyjnych, głównie w północno-wschodniej części gminy. Głównym lokalnym ośrodkiem administracyjnym i handlowo-usługowym jest siedziba gminy – wieś Czernikowo.

W skład gminy Czernikowo wchodzi siedemnaście sołectw, skupiających czterdzieści jeden miejscowości: sołectwa Czernikowo, Czernikówko, Jackowo (z Bernardowem), Kiełpiny (z Rozstrzałami), Kijaszkowo (z Kijaszkówcem), Liciszewy, Makowiska, Mazowsze, Mazowsze-Parcele, Osówka (z Osówką-Kolonią, Dąbrówką, Lisinami, Łazami, Jażwinami, Wieprzeńcem i Wylewami), Pokrzywno (ze Stajęczynami i Włęczem), Skwirynowo (z Dzierżączką, Mieniem, Nowogródkiem, Wilczymi Kątami, Zabłociem i Zieleńszczyzną), Steklin (ze Steklinem-Kolonią, Szkleńcem i Ograszką), Steklinek, Witoważ (z Piaskami i Rudnem), Wygoda oraz Zimny Zdrój. Zdecydowanie największym sołectwem jest Osówka (ponad 3,3 tys. ha) przed Kiełpinami i Skwirynowem; najmniejszą jednostką jest Wygoda, zajmująca zaledwie 107 ha.

1 stycznia 2018 roku gminna ewidencja ludności potwierdzała zameldowanie 8947 osób na terenie gminy, natomiast 31 grudnia 2018 roku – 8982 osób (wzrost o 35 osób). Część tej różnicy pokrywa dodatni przyrost naturalny w roku 2018 – w przeciągu objętych raportem dwunastu miesięcy zanotowano 99 urodzenia oraz 87 zgonów. Niemal trzecia część mieszkańców gminy zamieszkuje Czernikowo. Drugim pod względem liczby mieszkańców sołectwem jest Steklin, najmniejszym zaś ludnościowo jest sołectwo Pokrzywno, gdzie liczba mieszkańców nie przekracza pięćdziesięciu.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca najemna. Z tego źródła bezpośrednio lub pośrednio utrzymuje się ponad 1/3 ludności gminy. Zarejestrowane na terenie gminy podmioty gospodarcze dają pracę głównie w handlu, zakładach usług mechanicznych, budowlanych, obsługi rolnictwa, piekarniach i masarniach. Na terenie gminy Czernikowo zarejestrowanych jest 411 podmiotów gospodarczych. Ponad połowa ogółu zatrudnionych znalazła źródło zarobków poza granicami gminy. Statystyki nie uwzględniają jednak osób zatrudnionych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. W grudniu 2018 roku na terenie gminy Czernikowo zarejestrowanych było 676 osób bezrobotnych, co oznaczało spadek w stosunku do roku ubiegłego (740 osoby bezrobotne według stanu na 30.11.2017 r.).

II.2. Sytuacja finansowa

Rada Gminy uchwaliła budżet na 2018 r. po stronie dochodów w wysokości 47 995 785 zł i po stronie wydatków w wysokości 50 995 785,00 zł, czyli z planowanym deficytem budżetowym w kwocie 3 000 000,00 zł. W wyniku zmian dokonanych w budżecie w ciągu roku budżet na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł on:

- po stronie dochodów 50 390 558,00 zł,
- po stronie wydatków 54 744 907,00 zł,
- planowany deficyt 4 354 349,00 zł.

Deficyt sfinansowano środkami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów.

W 2018 roku Gmina uzyskała dochody w kwocie 50 340 421,02 zł, z czego dochody majątkowe wyniosły 7 701 457,61 zł, tj. 15,3% dochodów ogółem. Plan dochodów ogółem zrealizowano w 99,9%, w tym dochodów bieżących 99,9% oraz dochodów majątkowych 99,9%. W okresie sprawozdawczym Gmina otrzymała środki z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 6 271 113,13 zł, przy zakładanym planie 6 295 471,00 zł. Dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano w kwocie 350 400,00 zł, a zostały zrealizowane w kwocie 350 807,00 zł, co stanowi 100,1% planu.

W strukturze dochodów stosunkowo duży udział miały dotacje celowe, które łącznie stanowiły 43,3% planowanych dochodów ogółem po zmianach oraz subwencje z budżetu państwa, stanowiące 37,3% planowanych dochodów. Dochody własne w planie dochodów stanowiły natomiast 19,4%.

Realizacja dochodów za 2018 rok w stosunku do wielkości planu rocznego według źródeł wpływu przedstawia się następująco:

- dochody własne 102,6%,
- subwencja ogólna 100,0%,
- dotacje celowe 98,6%.

Dochody własne zostały zrealizowane w kwocie 10 025 703,48 zł, w tym do najwyżej wykonanych należą:

- podatek od nieruchomości 2 491 330,27 zł, tj. 100,4% planu
- udziały w podatku dochodowym 3 873 888,62 zł, tj. 106,6% planu
- podatek od środków transportowych 73 915,30 zł, tj. 113,7% planu
- podatek leśny 233 303,25 zł, tj. 100,6% planu
- podatek rolny 649 679,12 zł, tj. 91,7% planu
- podatek od czynności cywilno-prawnych 206 224,81 zł, tj. 106,8% planu

Ze sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzonego na koniec 2018 roku stan należności wymagalnych wyniósł 1 988 396,68 zł, co stanowi 3,9% wykonanych dochodów. Należy zauważyć wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o kwotę 100 726,14 zł. Urząd Gminy w Czernikowie podejmował działania w celu wyegzekwowania należności wymagalnych.

Środki z tytułu subwencji ogólnej wpłynęły do budżetu Gminy w wysokości 18 797 305,00 zł, w tym z tytułu subwencji oświatowej 11 612 981,00 zł. Wskaźnik procentowy wykonania subwencji oświatowej w stosunku do planu wyniósł 100,0%.

Natomiast wpływy do budżetu z tytułu dotacji celowych wyniosły 21 517 412,54 zł.

Środki z tytułu dotacji uzyskano w szczególności na zadania:

- własne 8 870 134,56 zł, tj. 99,3% planu,

- zlecone 12 407 108,14 zł, tj. 98,1% planu.

Wydatki budżetowe - w ramach zaplanowanych wydatków ogółem udział wydatków bieżących stanowił 72,4%, a wydatków majątkowych (inwestycyjnych) – 27,6%. Realizacja wydatków ogółem za 2018 rok wyniosła 52 612 439,37 zł, to jest 96,1% planu, w tym wydatków bieżących 98,1% i wydatków majątkowych 90,8%. W zakresie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, na planowaną po zmianach kwotę 16 773 846,00 zł, wykonano 16 635 531,74 zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach. Wydatki inwestycyjne w 2018 roku zostały zrealizowane w kwocie 13 745 189,82 zł, co stanowi 90,8% planu rocznego. Dotacje z budżetu Gminy dla jednostek sektora finansów publicznych oraz spoza sektora finansów publicznych zostały zrealizowane w stosunku do planu w 100,0%. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące były niższe niż wykonane dochody bieżące. Nadwyżka operacyjna wyniosła 3 771 713,45 zł. W realizacji wydatków za badany okres nie wystąpiło przekroczenie wydatków.

W wyniku zrealizowanych dochodów i wydatków w wielkościach przedstawionych powyżej budżet jednostki zamknął się deficytem w wysokości 2 272 018,35 zł wobec planowanego, rocznego deficytu w wysokości 4 354 349,00 zł. Ze sprawozdania o nadwyżce i deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2018 rok wynika, że planowano spłatę zobowiązań w kwocie 1 713 000,00 zł i spłacono w pełnej wysokości. Gmina zabezpieczyła w budżecie środki na realizację w 2018 roku spłat rat zobowiązań zaliczanych do rozchodów budżetu. Ze sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wynika, że **na koniec 2018 roku zadłużenie jednostki wyniosło 21 612 492,00 zł, co stanowi 42,9% dochodów wykonanych ogółem.**

Realizacja przychodów i kosztów w stosunku do planowanych wielkości w gospodarce pozabudżetowej, przedstawiała się jak niżej:

- samorządowy zakład budżetowy – 100,0% planowanej kwoty przychodów i 100,0% planowanej kwoty kosztów.

W listopadzie i grudniu 2018 roku Gmina Czernikowo miała przejściowe problemy finansowe, związane z terminową regulacją zobowiązań jednak pozyskane dotacje ze środków Unii Europejskiej, przyspieszenie rozliczeń realizowanych projektów inwestycyjnych oraz uzyskana zgoda Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i

Gospodarki Wodnej na umorzenie pożyczki, które miały miejsce w grudniu 2018 roku, przyczyniło się do pozytywnego wykonania budżetu na rok 2018.

II.3. Realizacja polityk, programów i strategii

A. Strategia Rozwoju Gminy Czernikowo

Uchwalona 10 października 2014 roku Strategia Rozwoju Gminy Czernikowo do 2020 składa się z dwóch głównych elementów: diagnozy społeczno-gospodarczej jednostki oraz planu strategicznego, uwzględniającego cele operacyjne istotne z punktu widzenia możliwości rozwojowych. Strategia powstała przy aktywnej partycypacji przedstawicieli głównych grup społecznych Gminy Czernikowo, biorących udział w warsztatach strategicznych oraz procesie konsultacji społecznych. Zapisy Strategii uwzględniają priorytety rozwojowe Gminy Czernikowo do 2020 r., co jest zgodne z zapisami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, m.in. Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plan Modernizacji 2020+.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej oraz skonstruowanej analizy SWOT opracowano plan strategiczny, oparty na czterech obszarach kluczowych, stanowiących priorytety z punktu widzenia rozwoju:

1. Aktywne społeczeństwo;
2. Ochrona walorów przyrodniczych;
3. Efektywna lokalna gospodarka;
4. Odpowiednia infrastruktura.

W odniesieniu do obszarów problemowych wytyczono cele strategiczne oraz dedykowane im cele operacyjne, a stan interwencji na rok 2018 dla poszczególnych celów operacyjnych przedstawia się następująco:

L.p.	Nazwa celu operacyjnego	Stan realizacji w roku 2018 w odniesieniu do wskaźników zawartych w strategii
1.	Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia	Zmiany prawne zdezaktualizowały wskaźnik dotyczący egzaminu szóstoklasistów. Średni wynik

		egzaminu gimnazjalnego dla gminy Czernikowo wyniósł mniej, niż średni wynik dla powiatu toruńskiego (51 pkt wobec 55 pkt). Średni wynik egzaminu maturalnego dla gminy Czernikowo wyniósł mniej, niż średni wynik dla powiatu toruńskiego (48 pkt. wobec 51 pkt.)
2.	Stworzenie wizerunku Gminy jako miejsca idealnego do osiedlania się	Gmina Czernikowo zawarła porozumienie z gazetą ponadlokalną, w ramach którego publikuje materiały na łamach tego wydawnictwa. Przyrost liczby osób osiedlających się na terenie Gminy Czernikowo był dodatni.
3.	Rozszerzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy dla Powiatu Toruńskiego	Spadła liczba osób bezrobotnych. Nie realizowano projektów wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy.
4.	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	Na terenie gminy Czernikowo nie zarejestrowano podmiotów ekonomii społecznej.
5.	Nawiązanie współpracy z gminą/miastem z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej	Nie nawiązano współpracy z gminą/miastem z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej
6.	Rozwój współpracy Gminy Czernikowo z organizacjami pozarządowymi	Uchwalono roczny program współpracy gminy Czernikowo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
7.	Odbudowywanie terenów leśnych na glebach o niskich klasach bonitacyjnych	Powierzchnia gruntów leśnych nie uległa zmianie. Powierzchnia zalesień odnowionych nie uległa zmianie. Powierzchnia gruntów nieleśnych nie

		uległa zmianie.
8.	Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodnej w rolnictwie	W 2018 roku Gminna Spółka Wodna realizowała zadania z zakresu modernizacji rowów melioracyjnych.
9.	Zapobieganie występowania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego	Nie utworzono szpalerów roślinnych. Realizowano politykę nasadzeń i rozwoju terenów zielonych.
10.	Zapobieganie negatywnego wpływu przeciwstawnych funkcji struktury przestrzennej	Brak pomiaru zanieczyszczenia powietrza w roku 2018. Odsetek osób korzystających z ekologicznego systemu ogrzewania nie jest ewidencjonowany.
11.	Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej nie jest ewidencjonowany.
12.	Rozwój działalności przetwórstwa rolno-spożywczego	Określenie osiągnięcia wskaźników jest trudne do ustalenia wobec zbyt ogólnych ich definicji oraz niemożności pozyskania części danych.
13.	Wspieranie działalności ekologicznych produkcji rolnej	Gospodarka ekologiczna oraz jej aspekty nie są ewidencjonowane. Na terenie gminy Czernikowo w 2018 roku zorganizowane co najmniej dwa spotkania konsultacyjne na temat ekologii. W 2018 na terenie gminy nie powstał żaden punkt doradczy dla rolników – funkcjonował dyżur pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego, wdrożony w latach wcześniejszych.
14.	Rozwój działalności agroturystycznych	Liczba zarejestrowanych gospodarstw agroturystycznych nie uległa zmianie.

		Liczba osób korzystających z usług gospodarstw agroturystycznych nie jest ewidencjonowana. Liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych nie uległa zmianie. Saldo migracji wyniosło 23 osoby.
15.	Rozwój turystyki pieszej i rowerowej na terenach atrakcyjnych turystycznie	Utworzono 42 km oznakowanych szlaków rowerowych, z których mogą korzystać turyści piesi. Nie wybudowano ścieżek rowerowych, nie wytyczono/oznaczono tras pieszych.
16.	Zagospodarowanie zbiorników wodnych do celów wypoczynkowych i rekreacyjnych	Nie wybudowano przystani wodnych. Nie utworzono pomostów wodnych.
17.	Promocja gminy w aspekcie turystycznym	Gmina uczestniczyła w ponadlokalnych wydarzeniach promocyjnych. Utworzono stoisko informacyjne w miejscu publicznym w czasie dożynek gminnych. W 2018 roku opracowano jedną broszurę/ulotkę. Gmina Czernikowo nie posiada Strategii Promocji Gminy.
18.	Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości na terenie Gminy	Odsetek podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców wzrósł w 2018 roku o 0,0022%. Do systemu REGON wpisano w 2018 roku 58 podmiotów gospodarczych.
19.	Zaangażowanie się Gminy w projekty wspierające powiązania kooperacyjne	Gmina nie uczestniczyła w projektach wspomagających powiązania kooperacyjne.
20.	Wzrost liczby działalności korzystającej z zasobów rolnych	Pojęcie działalności korzystającej z zasobów rolnych z uwzględnieniem działalności związanej z obsługą

		przedsiębiorstw jest trudne do zdefiniowania. Faktyczna ewidencja pozwalająca na określenie osiągnięcia wskaźnika nie jest prowadzona.
21.	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Nie wybudowano nowej sieci wodociągowej. Nie wybudowano nowej sieci kanalizacyjnej. Dokonano 38 przyłączy do sieci wodociągowej oraz 18 przyłączy do sieci kanalizacyjnej.
22.	Remont nawierzchni dróg gminnych	Utwardzono 1,851 km dróg gminnych. Odsetek dróg gminnych posiadających nawierzchnię asfaltową wzrósł z 40,24% do 41,66%.
23.	Przyłączenie Gminy do gazociągu	Nie przeprowadzono spotkań z przedstawicielami spółek gazowniczych

B. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernikowo wraz z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernikowo w zakresie obejmującym dwa wybrane obszary tj. wieś, Czernikowo i część wsi Wygoda, został uchwalony przez Radę Gminy Czernikowo Uchwałą nr XXIX/206/2006 z dnia 12 lipca 2006 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 141, poz. 2014 z 17.11.2006 r. i obejmuje swym zasięgiem 355 ha, czyli zaledwie 2,1% powierzchni całej gminy Czernikowo.

W 2018 r. do Urzędu Gminy Czernikowo wpłynęło 5 wniosków dot. zmiany zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego bądź zmiany granic obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernikowo obowiązuje na mocy Uchwały Nr XXV/182/2013 Rady Gminy Czernikowo z dnia 27 września 2013 r.

W 2018 r. wydano 1 decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ponadto w roku tym wydano 48 decyzji o warunkach zabudowy, w tym 32 decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej, 3 decyzje dotyczące zabudowy usługowej oraz 13 decyzji dotyczących innych warunków zabudowy.

C. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Czernikowo

Zasoby mieszkaniowe gminy bądź jej jednostek organizacyjnych

Lp.	Położenie	Metraż (m ²)
1.	ul. Leśna 1 Czernikowo	51,5
2.	ul. Toruńska 26, Czernikowo	41,65
3.	ul. Toruńska 26, Czernikowo	41,65
4.	Mazowsze 32	34,8
5.	ul. Akacjowa 2/15, Czernikowo	47,10
6.	ul. Toruńska 26, Czernikowo	52,00
7.	Mazowsze 7	73,33
8.	Mazowsze 7	75,80
9.	Pokrzywno 7	38,00

D. Program Rewitalizacji Gminy Czernikowo

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Czernikowo na lata 2017-2023 zostało poprzedzone szczegółową diagnozą na szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Program jest zgodny z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020". Przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań. W programie ujęto działania, które w powinny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych, innych środków publicznych oraz środków prywatnych.

Program Rewitalizacji Gminy Czernikowo na lata 2017-2023 został podjęty uchwałą Rady Gminy Czernikowo nr XXVII/156/2017 w dniu 17 lipca 2017 r., z uchwałą zmieniającą nr XXXI/191/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r. Ze zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego wytyczono obszar rewitalizacji, który obejmuje sołectwa Liciszewy i Kiełpiny. Obszary wskazane jako obszar rewitalizacji Gminy Czernikowo cechują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, zdecydowanie przekraczając wartości średnie dla gminy we wszystkich wskaźnikach delimitacyjnych. Sołectwa Kiełpiny i Liciszewy cechuje także obecność przestrzeni zdegradowanych, które mogą zostać zaadaptowane pod nowe funkcje społeczne, kulturalne lub gospodarcze, co dodatkowo uzasadnia objęcie terenu sołectwa granicami obszaru rewitalizacji.

Określone cele rewitalizacyjne znajdują swoje odzwierciedlenie w kierunkach działań i powiązanych z nimi przedsięwzięciach inwestycyjnych i społecznych. Stan realizacji przedmiotowych projektów na 31 grudnia 2019 r. odzwierciedla poniższe zestawienie (zawierające dane faktyczne i szacunkowe):

Projekt (nr, nazwa)	Okres realizacji projektu	Wartość projektu	Kwota dofinansowania projektu
I.1. Program aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców sołectwa Liciszewy	1.10.2021- 30.09.2022	100 000,00	85 000,00
I.2 Doradztwo oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej	1.10.2021- 30.09.2022	100 000,00	85 000,00

I.3 Przebudowa remizy OSP na potrzeby utworzenia świetlicy wiejskiej w miejscowości Liciszewy	15.05.2020-30.10.2020	1 000 000,00	650 000,00
I.4 Budowa wiaty – punktu edukacyjno przyrodniczego w ramach ścieżki „Szlakiem natury, szlakiem przeszłości”	30.04.2018-30.09.2018	58 268,92	39 955,00
II.1 Program aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców sołectwa Kiełpiny	1.10.2021-30.09.2022	100 000,00	85 000,00
II.2 Przez aktywność do integracji dzieci i młodzieży w miejscowości Kiełpiny	1.10.2021-30.09.2022	60 000,00	51 000,00
II.3 Doradztwo oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej	1.10.2021-30.09.2022	100 000,00	85 000,00
II.4 Budowa placu zabaw w miejscowości Kiełpiny	1.05.2020-31.08.2020	65 000,00	42 250,00
II.5 Budowa wiaty – punktu edukacyjno przyrodniczego w ramach ścieżki „Szlakiem natury, szlakiem przeszłości”	30.04.2018-30.09.2018	103 895,03	71 240,83
II.6 Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kiełpiny	8.02.2018-10.07.2018	1 909 675,89	954 837,00

E. Planowanie w zakresie rozwoju infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej

Zaopatrzenie w wodę

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do spożycia oraz niezbędnej ilości na potrzeby socjalno- bytowe. Docelowy układ gminnej sieci wodociągowej zasilany będzie z istniejących ujęć wody i stacji wodociągowych. Zakłada się 100% zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę z wodociągów. W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

- dalsza rozbudowa sieci wodociągowej w zależności od potrzeb, umożliwiających ujęcie bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców,
- utrzymanie, remont i rozbudowa, dostosowanie do wymogów UE istniejących ujęć wody w miejscowości: Czernikowo, Osówka, Nowogródek.

Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej zagwarantuje nieprzerwane dostawy wody mieszkańcom gminy, zmniejszy ilość występujących awarii sieci wodociągowych oraz wpłynie na obniżenie kosztów eksploatacji sieci i zapewni poprawę jakości wody.

W bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody obowiązują ściśle określone zakazy wynikające z Decyzji Starosty Toruńskiego udzielającego pozwoleń wodnoprawnych dla poszczególnych ujęć.

- Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody należy:
 - odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
 - zagospodarować teren zielenią,
 - odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody nie wolno składować materiałów grożących skażeniu wód podziemnych.

Odprowadzenie i unieszkodliwianie ścieków

Nie wybudowano nowej sieci wodociągowej. Nie wybudowano nowej sieci kanalizacyjnej. Dokonano 38 przyłączy do sieci wodociągowej oraz 18 przyłączy do sieci kanalizacyjnej.

W zakresie systemu kanalizacji głównym kierunkiem rozwoju jest objęcie systemem kanalizacji sanitarnej miejscowości o zwartej zabudowie na terenie gminy, w pierwszej

kolejności na obszarze wyznaczonej aglomeracji kanalizacyjnej. Aby w pełni rozwiązać problem odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków zakłada się:

w zakresie ścieków bytowych i komunalnych i ich oczyszczania:

- budowę sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z wyznaczonym obszarem aglomeracji kanalizacyjnej dla istniejących i planowanych do zagospodarowania terenów, zgodnie z wyznaczonymi kierunkami rozwoju,
- budowę lokalnych systemów oczyszczania ścieków, w tym biologicznych oczyszczalni przydomowych, w terenach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej,
- dopuszcza się tymczasowo, do czasu pełnego skanalizowania terenów o zwartej zabudowie jak i w terenach o rozproszonej zabudowie, poza obszarem aglomeracji kanalizacyjnej, realizację szczelnych zbiorników bezodpływowych z koniecznością wywozu do punktu zlewnego przy oczyszczalni.
- bieżący remont sieci, w celu zmniejszenia dopływu wód infiltracyjnych i przypadkowych, głównie poprzez likwidację połączeń kanałów deszczowych do sanitarnych i uszczelnianie sieci,

w zakresie odprowadzania wód deszczowych:

- budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe (separatory, piaskowniki) oraz właściwą eksploatację wpustów drogowych, które stanowią pierwszy stopień oczyszczania ścieków deszczowych,
- budowę kolektorów i kanałów deszczowych w ramach rozbudowy układu komunikacyjnego,
- bieżące prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych poprawiających stan techniczny rowów odwadniających oraz zachowanie cieków powierzchniowych dla swobodnego spływu wód,
- wody opadowe i roztopowe pochodzące ze szczelnych powierzchni niezanieczyszczonych (np. dachy budynków) zagospodarować w sposób zrównoważony, stosując infiltrację powierzchniową (odpowiedni wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej) lub podziemną (odwodnienia liniowe wraz z komorą drenażową).

F. Program usuwania azbestu z terenu Gminy Czernikowo

Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Czernikowo jest systematycznie realizowany. Rokrocznie dzięki wsparciu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu z terenu gminy usuwane są wyroby zawierające azbest.

W roku 2018 w ramach zrealizowanego przedsięwzięcia pn.: „Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czernikowo” usunięto 53,238 [Mg] wyrobów zawierających azbest. Wartość zrealizowanego zadania opiewała na kwotę 17 242,98 zł, w tym otrzymano dofinansowanie z WFOŚiGW w Toruniu w kwocie 12 070,08 zł. Usunięto azbest z terenu 29 posesji.

Dane o wyrobach zawierających azbest na terenie gminy Czernikowo są aktualizowane w bazie azbestowej, dostępnej na stronie www.bazaazbestowa.pl

G. Ochrona zdrowia, w tym gminne programy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Gmina Czernikowo nie posiada własnej infrastruktury w zakresie ochrony zdrowia. Jednym obszarem w tym przedmiocie jest realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. wprowadzając zmiany w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. wskazała, iż realizacja zadań w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, powinna uwzględniać cele operacyjne, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Dlatego też gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2018 rok tworzony został na podstawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 i określonego w nim celu operacyjnego nr 2: *profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.*

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy

pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, niezwiązane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Dochody z tego tytułu w roku 2018 wyniosły 159.723,48 zł, natomiast wydatki na realizację celów programu stanowiły łącznie 158.284,40 zł.

W 2018 roku odbyło się 11 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie GKRPA w tym czasie prowadzili także rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami uzależnionymi oraz współuzależnionymi. Osoby zgłaszające się mogły także uzyskać informacje dotyczące procedury leczenia odwykowego oraz możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej i prawnej. Gminna Komisja wystosowała 2 wnioski do sądu o skierowanie osób na przymusowe leczenie odwykowe w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi GKRPA opiniowała również wnioski na sprzedaż napojów alkoholowych – wydano 70 pozytywnych opinii w formie postanowień będących podstawą wydania decyzji na korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opiniowano w sprawie 91 wniosków o dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć w tematyce przeciwdziałania uzależnieniom. Głównymi wnioskodawcami ubiegającymi się o wsparcie finansowe były placówki oświatowe z terenu Gminy Czernikowo.

Zadania zawarte w programach realizowane były poprzez:

I. Zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Jednym z podejmowanych działań w 2018 r. było funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego, w którym pomoc nakierowana jest m.in. na zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy domowej. W Punkcie Konsultacyjnym dyżury pełnił specjalista psychoterapii uzależnień - Pan Michał Dąbkowski.

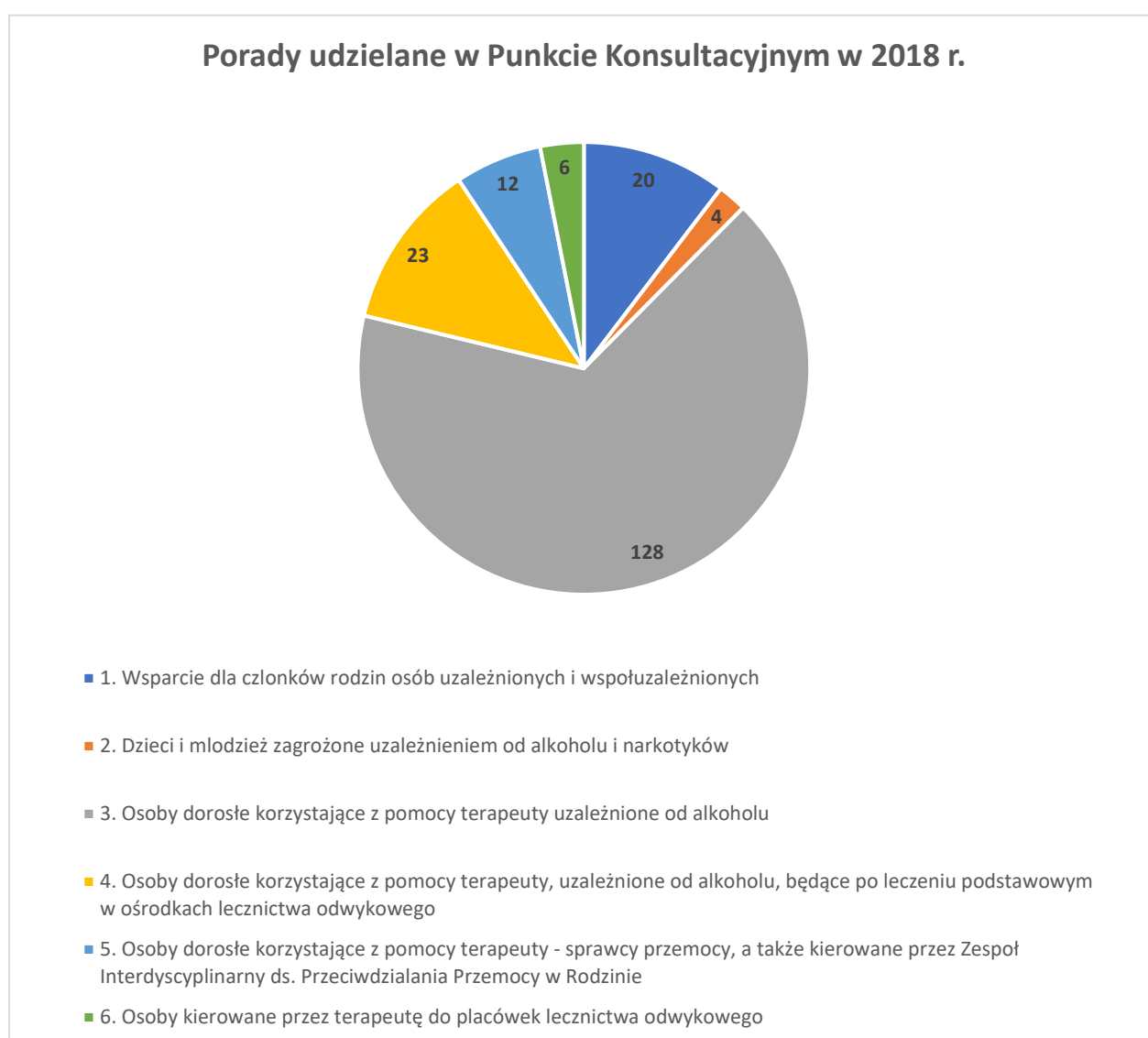
Porady udzielone osobom korzystającym cyklicznie z pomocy terapeutycznej:

- Wsparcie dla członków rodzin osób uzależnionych i współuzależnionych – 20 porad,
- Dzieci i młodzież zagrożone uzależnieniem i uzależnione od narkotyków – 4 porady,
- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu – 128 porad,

- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu będące po leczeniu podstawowym w ośrodkach leczenia odwykowego – 23 porady,
- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, sprawcy przemocy, a także kierowane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 12 porad,
- Osoby kierowane przez terapeutę do placówek leczenia odwykowego – 6 osób.

Większość z porad udzielanych przez terapeutę dotyczyła motywowania do utrzymania abstynencji oraz rozwijania umiejętności służących trzeźwieniu.

Koszt funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego wyniósł 10.560 zł.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Jednym z najważniejszych zadań w realizacji gminnego programu było informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy prawnej i psychologicznej przez rodziny z problemem alkoholowym. W planowaniu pomocy Komisja dążyła do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie. Dotyczyło one przede wszystkim szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji Zespołu Interdyscyplinarnego zajmujących się problemem przemocy.

Mieszkańcy gminy Czernikowo potrzebujący wsparcia psychologa, głównie w kontekście uzależnień od alkoholu oraz przemocy domowej, mogli skorzystać z konsultacji psychologicznych, które udzielane były raz w tygodniu przez Panią psycholog Patrycję Łączkowską. Wynagrodzenie psychologa w 2018 roku wynosiło 8.010,00 zł.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Na terenie wszystkich placówek oświatowych gminy Czernikowo prowadzono szereg programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu kreowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych, jako korzystnej alternatywy wobec wielu patologii – w szczególności alkoholizmu i narkomanii. Uczniowie uczestniczyli również w treningach asertywności i negocjowania. Największy nacisk kładziono na uwrażliwienie dzieci na problematykę uzależnień i związanych z nimi niebezpieczeństwami. Łączny koszt realizacji specjalistycznych programów profilaktycznych prowadzonych na terenie wszystkich szkół naszej gminy wyniósł w 2018 r. – 30.863,05 zł.

Ważnym wyzwaniem w działalności profilaktycznej było rozszerzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży o różne formy zajęć sportowych oraz zorganizowanych form wypoczynku. Były to zarówno kolonie letnie i zimowe, jak i jednodniowe wyjazdy oraz imprezy wspomagające działania profilaktyczne, na których realizację przeznaczono 11.560,31 zł. Uczestniczyły w nich przede wszystkim dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zwłaszcza ze specyficznym dla środowiska problemem alkoholowym.

Kwotą 42.146,31 zł wsparto organizację turniejów przedmiotowych, profilaktycznych konkursów plastycznych oraz pozostałe warsztaty edukacyjne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W ramach finansowania realizacji pozalekcyjnych zajęć edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz spotkań edukacyjnych dla mieszkańców gminy Czernikowo możliwe są również wydatki materiałowe/usługowe, np. zakup materiałów plastycznych, papierniczych i rękodzielniczych itp. Wśród ww. wydatków, które wyniosły 13.300,66 zł znalazły się m.in.: artykuły malarskie na pozalekcyjne kółka plastyczne dla dzieci z rodzin problemowych, materiały na rękodzielnicze warsztaty profilaktyczne dla mieszkańców, artykuły dla uczestników zajęć wakacyjnych z grup podwyższonego ryzyka przez terapeutę Pana Jacka Kamińskiego itp.

Na wynagrodzenie dla Pana Jacka Kamińskiego prowadzącego profilaktyczne zajęcia wakacyjne dla dzieci z elementami arteterapii i socjoterapii w Świetlicy Gminnej w Czernikowie, przeznaczono wynagrodzenie w wysokości 2.160 zł.

Ukazanie alternatywnych form spędzenia czasu wolnego sprzyja motywowaniu dzieci i młodzieży, a także pozostałych mieszkańców naszej gminy do aktywnego i konstruktywnego spędzenia czasu wolnego, których organizacja połączona jest z działaniami edukacyjno-profilaktycznymi.

H. Programy i projekty realizowane w systemie oświaty

Oświata – rok szkolny 2017/2018

Liczba uczniów, oddziałów w placówkach oświatowych

Szkoły/placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba absolwentów	Średnia liczba uczniów
Przedszkole (przed oddaniem do użytku nowego obiektu)	51	2	14	25
szkoła podstawowa	886	53	0	16
a) oddziały przedszkolne	154	8	22	19
b) oddziały integracyjne	0	0	0	0
gimnazjum	192	10	117	20
liceum ogólnokształcące	9	1	19	9
technikum	14	1	0	14
szkoła branżowa	9	1	0	9

Szkoła Muzyczna	141	10	24	14
RAZEM	1456	86	196	

Przedszkola i oddziały przedszkolne

Typ przedszkola	Ogółem dzieci:	Z tego urodzeni w roku 2015	Z tego urodzeni w roku 2014	Z tego urodzeni w roku 2013	Z tego urodzeni w roku 2012	Z tego urodzeni w roku 2011	Z tego urodzeni w roku 2010	Z tego urodzeni w roku 2009	Dzieci przebywające w placówce do 5 godzin	Dzieci przebywające w placówce powyżej 5 godzin
		2-letnie	3-letnie	4-letnie	5-letnie	6-letnie	7-letnie	8-letnie		
Przedszkola samorządowe	51	0	9	16	12	14	0	0	30	21
(w %)	100%	0%	18%	31%	24%	27%	0%	0%	59%	41%
Oddziały przedszkolne przy szkołach	155	0	14	15	46	68	12	0	155	0
(w %)	100%	0	9%	10%	29%	44%	8%	0%	100%	0%
RAZEM:	206	0	23	31	58	82	12	0	185	21

Struktura zatrudnienia - nauczyciele

Stopień zawodowy	Liczba nauczycieli:				
	przedszkoli	szkół i placówek dla dzieci i młodzieży		szkoły muzycznej	RAZEM
		szkół podstawowych, w tym oddziałów przedszkolnych	Zespołu Szkół		
Profesor oświaty	0	0	0	0	0
zatrudniony w pełnym wymiarze	0	0	0	0	0

zatrudniony w niepełnym wymiarze	0	0	0	0	0
Nauczyciele dyplomowani	1	74	21	6	102
dyplomowani zatrudnieni w pełnym wymiarze	1	45	20	1	67
dyplomowani zatrudnieni w niepełnym wymiarze	0	29	1	5	35
etaty przeliczeniowe w szkołach/placówkach	1,00	51,79	20,44	3,56	76,79
Nauczyciele mianowani	4	44	8	9	65
mianowani zatrudnieni w pełnym wymiarze	2	33	7	7	49
mianowani zatrudnieni w niepełnym wymiarze	2	11	1	2	16
etaty przeliczeniowe w szkołach/placówkach	2,14	35,06	7,44	8,20	52,84
Nauczyciele kontraktowi	2	14	1	9	26
kontraktowi zatrudnieni w pełnym wymiarze	2	9	0	7	18
kontraktowi zatrudnieni w niepełnym wymiarze	0	5	1	2	8
etaty przeliczeniowe w szkołach/placówkach	2,00	10,08	0,50	8,08	20,66
Nauczyciele stażyści	0	4	1	2	7
stażyści zatrudnieni w pełnym wymiarze	0	2	1	1	4
stażyści zatrudnieni w niepełnym wymiarze	0	2	0	1	3
etaty przeliczeniowe w szkołach	0,00	2,76	1,00	0,00	3,76

Struktura zatrudnienia - pracownicy niepedagogiczni

Rok szkolny 2017/2018	Liczba pracowników niepedagogicznych:				
	przedszkoli	szkół i placówek dla dzieci i młodzieży		szkoły muzycznej	RAZEM
		szkół podstawowych, w tym oddziałów przedszkolnych	Zespołu Szkół		

zatrudnionych w pełnym wymiarze	3	28	14	4	49
zatrudnionych w niepełnym wymiarze	0	0	0	0	0

Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Nazwa szkoły	Wynik egzaminu					
	Szkoła	Gmina	Powiat	Woje- wództwo	OKE Gdańsk	Polska
	pkt	pkt	pkt	pkt	pkt	pkt
Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Czernikowie	51	51	55	56	57	58

Wyniki egzaminu maturalnego

Nazwa szkoły	Wynik egzaminu				
	Szkoła	Gmina	Powiat	Woje- wództwo	OKE Gdańsk
	pkt	pkt	pkt	pkt	pkt
Liceum im. Mikołaja Kopernika w Czernikowie	48	48	51	60	61

Pomoc materialna dla uczniów

Forma pomocy	Liczba przyznanej pomocy:					Kwota wydatków
	placówki					
	szkoła podstawowa	gimnazja	szkoła ponadgimnazjalna (LO+T)	branżowa	inne	
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym:						
a) stypendia szkolne za wyniki w nauce	73	42	20	0	0	17115,00
b) stypendia szkolne za osiągnięcia sportowe	41	13	4	0	0	
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze						
a) zasiłki szkolne	0	0	0	0	0	0
b) stypendia szkolne	174	31	33	12	15	433510,00
c) wyprawka szkolna	0	0	0	0	0	0
d) darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe	845	200	0	0	0	141972,86
RAZEM						592597,86

Projekty i programy realizowane w 2018 r.

- Aktywna tablica - zakup sprzętu interaktywnego dla szkół podstawowych (SP Osówka, SP Steklin, SP Makowiska),
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – zakup książek do bibliotek szkolnych (SP Mazowsze, SP Steklin),
- Umiem pływać – wyjazdy dzieci ze szkół podstawowych (kl. I-III) na 20-godzinny kurs nauki pływania,
- Śpiewająca Polska – dofinansowanie zajęć chóru szkolnego z Narodowego Forum Muzyki,

- „EU-geniusz w naukowym labiryncie” – dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe – projekt współfinansowany z EFS,
- SKS – dodatkowe zajęcia sportowe – projekt współfinansowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

I. Programy i projekty realizowane w zakresie kultury

W ciągu roku 2018 działała Biblioteka Główna w Czernikowie oraz filie w Mazowszu i Osówce.

W 2018 roku Biblioteka otrzymała dotację w kwocie 4.763 zł. na zakup książek, z Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” finansowanego przez Bibliotekę Narodową.

Brała udział w projekcie Polskiej Akcji Humanitarnej Globalnie w bibliotece, jak również w akcji dla dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) realizowanej w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka - wielki człowiek”.

Współpracowała ze szkołami z terenu gminy, stowarzyszeniem „Czyż-nie” oraz przedszkolami. Prowadziła cykliczne spotkania dla uczniów klas młodszych podczas których dzieci mogą czynnie uczestniczyć w zajęciach i oglądać różne formy teatralne przygotowane przez pracowników biblioteki.

Trzy placówki biblioteczne (główna w Czernikowie i filie w Mazowszu i w Osówce) zarejestrowały w 2018r. 830czytelników, biblioteki odwiedziło 14605 użytkowników. Wypożyczono 10392 książki, udzielono 1340 informacji bibliotecznych.

Realizuje popularne formy pracy z czytelnikami, w roku 2018 odbyły się:

Biblioteka Czernikowo organizowała:

- 11 zajęć dla kl.”0” (teatrzyki, głośne czytanie, prace plastyczne) 217 uczestników,
- 5 zajęć dla przedszkoli (teatrzyki, głośne czytanie, prace plastyczne)126 uczestników,
- Konkurs „Małe Ojczyzny” 45 uczestników,
- Konkurs recytatorski „Przywitaj wiosnę Poezją” 28 uczestników,
- 7 spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki 93 uczestników,
- Konkurs plastyczny dla przedszkoli „Wilk, łoś czy ... coś”,
- Odwiedziny SP Steklin –zapoznanie z pracą biblioteki,
- teatrzyk, zajęcia plastyczne 18 uczestników,

- 2 spotkania „Ferie w bibliotece” 24 uczestników,
- Światowy Dzień Książki –odwiedziny przedszkola „Słoneczko” 23 uczestników,
- Zajęcia o niepełnosprawności dla kl.III 83 uczestników,
- III Konferencja Bibliotekarzy w Jastrzębiu 2 uczestników,
- Festyn średniowieczny w Steklinie – stoisko pisarskie i o bibliotekach średniowiecznych 4 uczestników,
- Globalnie w bibliotece – projekt Polskiej Akcji Humanitarnej-zajęcia 17 uczestników,
- Indianie w bibliotece – zajęcia dla Przedszkola „Słoneczko” 36 uczestników,
- II Festiwal Książki i Bibliotek-współorganizator 120 uczestników,
- „Do Mowy” Rodzinne historie o słowach-warsztaty dla dzieci z rodzicami 20 uczestników,
- Narodowe Czytanie „Przedwiośnie” 17 uczestników,
- „Mała Książka-Wielki Człowiek- projekt 46 uczestników,
- „Mirabelka” warsztaty literacko-plastyczne 23 uczestników,
- Globalnie w bibliotekach-warsztaty 20 uczestników,
- Spotkanie autorskie 15 uczestników,
- „Tak Powstała Niepodległa” -wystawa 20 uczestników,
- Dzień Postaci z bajek-zajęcia dla dzieci 14 uczestników,
- Powiatowy Konkurs Ortograficzny 5 uczestników,
- „Brawo My Brawo Wy”- Kongres Bibliotek 2 uczestników,
- „Dziady” inscenizacja w starym młynie „Mieć” 4 uczestników,
- Dzień Pluszowego Misia –przedszkole 13 uczestników,
- Jasełka dla przedszkola 38 uczestników,
- 2 wystawy
- 4 Gazetki
- 8 plakatów

1073 uczestników

Filia GBP Mazowsze

- Odwiedziny kl. VII lekcja biblioteczna 20 uczestników,
- Zajęcia dla kl. III Baśnie i legendy powiatu toruńskiego 22 uczestników,

• Ferie w bibliotece- wyjazd na lodowisko	20 uczestników,
• Gry planszowe zajęcia plastyczne	10 uczestników,
• Warsztaty wielkanocne –zajęcia manualne	12 uczestników,
• Pogadanka i zajęcia plastyczne dla kl.I „Święto Flagi”	16 uczestników,
• III Dobrzyńska Konferencja Bibliotekarzy w Jastrzębiu	1 uczestnik,
• Noc bibliotek-gry i zabawy	16 uczestników,
• Spotkani z dzielnicowym na temat	
• bezpiecznych zachowań w czasie wakacji	53 uczestników,
• Udział w konkursie powiatowym „Wiersze naszych babć i dziadków”	3 uczestników,
• Gazetki okolicznościowe	
• Narodowe Czytanie „Przedwiośnie”	45 uczestników,
• „Na straganie” głośne czytanie zajęcia plastyczne	25 uczestników,
• Warsztaty pieczenia pierników	25 uczestników,
• Świąteczne warsztaty , lekcja biblioteczna dla kl.II	20 uczestników,

288 uczestników

Filia GBP Osówka

• 19 spotkań-zajęcia plastyczne	207 uczestników,
• Wystawki, Gazetki okolicznościowe	
• 4 lekcje biblioteczne	57 uczestników,
• 4 spotkania „Stacja Biblioteka” (zajęcia plastyczne, głośne czytanie)	122 uczestników,
• Głośne czytanie	67 uczestników,
• Narodowe Czytanie „Przedwiośnie”	86 uczestników,
• Dzień Misia	83 uczestników,
• 2 Konkursy Plastyczne	30 uczestników,
• Warsztaty rękodzielnicze	21 uczestników,
• Kiermasz Książek	

673 uczestników

Ogółem w Gminnej Bibliotece Publicznej i Filiach w zajęciach i projektach w trakcie roku 2018 uczestniczyło 2034 osób.

J. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym programy i projekty realizowane w zakresie sportu i turystyki

Rada Gminy Czernikowo, uchwałą nr XXIX/172/2017 z dnia 24 listopada 2017 roku, przyjęła „Program współpracy Gminy Czernikowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018”. Podjęcie inicjatywy uchwałodawczej wynikało z zapisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nakładających na organ samorządu terytorialnego obowiązek uchwalania programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Głównym celem Programu było budowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych.

Na terenie gminy w roku 2018 funkcjonowały następujące organizacje pozarządowe:

1. Ochotnicze Straże Pożarne: OSP Osówka, OSP Makowiska, OSP Mazowsze, OSP Steklinek, OSP Steklin, OSP Witowąż, OSP Czernikowo;
2. Kluby sportowe (w tym Uczniowskie Kluby Sportowe): LZS Steklin, LZS „Victoria” Czernikowo, KS „Olimpijczyk”, UKS „Comets” Mazowsze, UKS „Kopernik”, UKS „Piątka”; UKS Akademia Młodego Piłkarza, UKS Lider, Klub Off Road;
3. Fundacje: Fundacja Feniks, Fundacja na rzecz Dzieci, Aktywizacji Osób Starszych i Niepełnosprawnych oraz Pomocy „Werwa”, Fundacja na rzecz dzieci niepełnosprawnych „Tratwa”;
4. Koła i Stowarzyszenia: Czernikowskie Stowarzyszenie na rzecz wspierania Edukacji, Kultury i Sportu „Czyż-Nie”, Stowarzyszenie Przyjaciół Mazowsza „Nasz Czas”, Stowarzyszenie „Razem łatwiej”, Koło Gospodyń Wiejskich w Witowężu, Koło Gospodyń Wiejskich w Pokrzywnie, Koło Gospodyń Wiejskich „Jutrzenka” w Czernikowie, Klub Seniora „Radość”, Stowarzyszenie Wędkarsko-Ekologiczne "Złoty Karaś", Stowarzyszenie Klub Hodowców Psów.

Współpraca o charakterze finansowym Gminy Czernikowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała na zleceniu realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji. Zlecenie zadań odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych w trybie pożytku publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na zadania realizowane w 2018 r. ogłoszono jeden otwarty konkurs ofert.

I.p.	Numer i nazwa konkursu	Ilość złożonych projektów	Ilość projektów wybranych do realizacji	Ilość projektów zrealizowanych	Ilość podmiotów, które złożyły oferty	Ilość podmiotów, którym przyznano dotacje	Ilość podmiotów, które zrealizowały projekt	Wysokość przyznanych środków w zł
1.	Konkurs ofert nr 1/2018 „W zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji”	6	6	6	6	6	6	70 000,00

Organizacje pozarządowe na terenie gminy Czernikowo można podzielić na trzy grupy: kluby sportowe (w tym Uczniowskie Kluby Sportowe), jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych oraz pozostałe stowarzyszenia i fundacje. Wsparcie klubów sportowych opierało się na przyznawaniu dotacji oraz zapewnieniu i dbałości o zaplecze meczowo-treningowe. Ochotnicze Straże Pożarne podlegające Oddziałowi Gminnemu ZOSP RP otrzymywały wsparcie według właściwości w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej w formie dofinansowania lub finansowania zakupu wyposażenia, umundurowania, dbałości o zaplecze techniczne i zapewnienie mobilności.

Gmina Czernikowo przykłada szczególną uwagę do zapewnienia bazy lokalowej dla wszelkiego typu inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe. Wiejski Dom Kultury w Mazowszu, Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie oraz świetlice wiejskie w Czernikowie, Osówce, Steklinie, Witowężu, Pokrzywnie i Steklunku w 2018 roku wykorzystywane były przez organizacje pozarządowe m.in. w celu organizacji szkoleń, posiedzeń, zebrań, kursów, treningów, konkursów, ćwiczeń, prelekcji, warsztatów, prób, koncertów i konferencji. Gmina Czernikowo w ramach posiadanych możliwości wielokrotnie zapewniała środki transportu dla organizacji wyrażających taką potrzebę.

Gmina Czernikowo wspierała organizacje także w ramach doraźnego współfinansowania przedsięwzięć lokalnych stowarzyszeń, składek członkowskich czy przekazania środków na działalność stowarzyszeń. Także fundusze sołeckie stanowią źródło wsparcia działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy.

Gmina realizuje działalność informacyjną poprzez organizację spotkań z organizacjami pozarządowymi (głównie według charakteru organizacji, a więc spotkań jednostek OSP, spotkań klubów sportowych oraz pozostałych kół i stowarzyszeń). Informacje przekazywane są również za pośrednictwem tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Czernikowo, kwartalnika

samorządowego „Dwa Słowa”, strony promocyjnej na Facebooku oraz strony internetowej Urzędu.

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi lub innymi podmiotami opiera się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. W myśl zasady pomocniczości Gmina, respektując odrębność i suwerenność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów. W związku z powyższym należy zauważyć, iż Gmina w pierwszej kolejności podejmuje inicjatywy oddolne, wychodzące od organizacji pozarządowych, oraz wyraża przekonanie, iż naruszeniem suwerenności organizacji jest wywieranie wpływu na ich aktywności w sposób szerszy, niż przedstawianie potencjalnych form wsparcia i udzielanie takowego na wniosek organizacji. Z powyższym wiąże się spełnianie zasady partnerstwa, według której organizacje pozarządowe uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonaniu zadań publicznych, a Gmina pozostaje otwarta na wszelkie przejawy przedmiotowej aktywności. Zasady efektywności i jawności, opisane w Programie współpracy, także były respektowane w roku 2018.

K. Programy i projekty realizowane w ramach pomocy społecznej

Dokumentem wyznaczającym kierunki działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie jest również strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czernikowo na lata 2018-2022 została przyjęta uchwałą Rady Gminy Czernikowo Nr XXXI/194/2018 w dniu 31.01.2018r., a jej misją jest – **„Stworzenie mieszkańcom dobrych warunków do życia, rozwoju, wzmocnienie rodzin, przeciwdziałania różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz integrowanie społeczności lokalnej.”**

Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębianie form pracy socjalnej i współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, pomoc osobom bezrobotnym.

W kontekście rozpoznanych na terenie gminy Czernikowo problemów społecznych wyszczególnionych zostało 5 celów strategicznych, które objęły wszystkie obszary problemowe i adresowane były do mieszkańców gminy Czernikowo, których warunki

i poziom życia odbiegają od przeciętnego poziomu, a przy wykorzystaniu własnych zasobów, możliwości i umiejętności nie są w oni stanie zabezpieczyć samodzielnie swoich potrzeb.

W 2018 roku cele strategiczne określone powyższym dokumentem były realizowane poprzez cele operacyjne i wyznaczone kierunki działań.

Celem strategicznym, na realizację którego złożyło się najwięcej działań był cel : **Wzmocnienie rodzin oraz stworzenie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju.** Cel ten w ramach funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowany był na podstawie zadań wynikających między innymi z:

- 1) Ustawy o pomocy społecznej (pomoc finansowa, pomoc w naturze, praca socjalna, usługi opiekuńcze, poradnictwo, interwencja socjalna).

Pomocą społeczną w 2018r. w różnych formach objętych było 461 rodzin (1275 osób w tych rodzinach) – co stanowi 14% ogółu mieszkańców. Na zadania własne gminy z pomocy społecznej wydatkowano kwotę 792.267,00 zł, a na zadania zlecone gminie 56.318,00 zł. Problemami powodującymi przyznawania świadczeń z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa, uzależnienia.

- 2) Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (świadczenia wychowawcze 500+). W 2018r. liczba dzieci, na które ustalono prawo do świadczenia wychowawczego wynosiła 1395. Wypłacono 14.050 świadczeń na ogólną wartość 6.988.425,00 zł.

- 3) Ustawa o świadczeniach rodzinnych (zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi do nich dodatkami).

W 2018 r. liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne wynosiła 420 – wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami stanowiła kwotę 1.819.446,00 zł. Zasiłki pielęgnacyjne wypacano dla 170 rodzin – wartość 315.232,00 zł, świadczenie rodzicielskie otrzymywało 41 rodzin – wartość 431.982,00 zł. Ponadto realizowane były inne świadczenia – wspierające rodziny z niepełnosprawnością ich członków.

- 4) Ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów (świadczenia z funduszu alimentacyjnego).

W 2018r. ze świadczeń alimentacyjnych korzystało 50 rodzin - wartość pomocy 360.655,00 zł.).

- 5) Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zatrudnienie asystenta rodziny).

W 2018r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 17 rodzin, w których stwierdzono dysfunkcje niewydolności wychowawczej rodziców. Za pobyty 11 małoletnich w różnych formach pieczy zastępczej gmina poniosła odpłatność w wysokości 57.002,30 zł.

Inne rodzaje wsparcia dla rodzin z dziećmi udzielane przez tutejszy ośrodek w 2018r. – to świadczenia wynikające z realizacji rządowych Programów:

- 1) Świadczenia dobry start – przyznano dla 1.288 uczących się dzieci – wartość pomocy 386.400,00 zł;
- 2) Dożywianiem w szkołach w postaci gorących posiłków - objętych było 301 uczniów – wartość pomocy 179.800,00 zł.

Inne cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych realizowane są poprzez wyznaczone cele operacyjne, podejmowane są działania służące kompleksowemu rozwiązywaniu tych problemów przede wszystkim poprzez współpracę z innymi podmiotami, będącymi również realizatorami tego dokumentu. I tak np. Cel strategiczny – **„Utrzymywanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania”** realizowany jest poprzez udzielanie stosownych świadczeń określonych w przepisach prawa, organizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, prowadzenie działań zapewniających osobom starszym bezpieczeństwo socjalne oraz zwiększenie udziału w życiu społecznym.

Działania na rzecz osób starszych będą kontynuowane ze szczególnym uwzględnieniem usług opiekuńczych. Jedną z nowatorskich form tych usług, która nie była jeszcze realizowana, jest teleopieka - polegająca na świadczeniu zdalnej opieki i natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia. Innymi działaniami na rzecz seniorów, nie realizowanymi w 2018r.- będzie utworzenie Klubu Senior +, którego działalność ukierunkowana będzie na wzmocnienie samodzielności tych osób i zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Wsparcie dla seniorów będzie realizowane w ramach współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze na terenie gminy i powiatu.

Inny cel strategiczny – **„Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie”** był realizowany poprzez udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy oraz prowadzenie działalności profilaktycznej.

W 2018r. w gminie zatrudniony był psychoterapeuta do spraw uzależnień oraz dwóch psychologów – świadczących specjalistyczne poradnictwo dla rodzin z problemami, dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2018 r. prowadzili 7 procedur NK, powołanych było 9 grup roboczych, które odbyły 19 spotkań z ofiarami i sprawcami przemocy. Pracownicy socjalni prowadzą systematyczną pracę z tymi rodzinami w ramach monitoringu. Omawiany cel realizowany jest również poprzez działania prowadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Społecznych, publiczne placówki oświatowe, placówki kulturalne, niepubliczne placówki ochrony zdrowia.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernikowo na lata 2016-2018, został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Czernikowo z dnia 28 czerwca 2016r.

Celem tego Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem, skuteczną ochroną dzieci, prowadzeniem gospodarstwa domowego, jak również profilaktyki środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych zajmujących się rodziną.

Z posiadanych opracowań wynika, że grupami społecznymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym w gminie są: rodziny i osoby o niskim statusie materialnym, rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny dotknięte problemem uzależnień, problemem przemocy, rodziny z osobami niepełnosprawnymi, rodziny mające problemy mieszkaniowe.

Rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej gmina winna wspierać poprzez pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, a w sytuacjach zagrożenia poprzez przydzielenia asystenta. Asystent rodziny w naszej gminie zatrudniony jest od 2012r. Część rodzin, dzięki wsparciu asystenta zaczyna prawidłowo funkcjonować i praca asystenta kończy się po około roku. Są jednak rodziny, z którymi asystent pracuje znacznie dłużej i potrzebują one dalszego wsparcia. W 2018 r. wsparciem asystenta objętych było 17 rodzin, w tym 2 rodziny zobowiązane do współpracy przez Sąd. W 2018 r. w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych było 11 dzieci, z rodzin niewydolnych wychowawczo, a odpłatność gminy stanowiła 57.002 zł.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czernikowo. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania

rodzin i poprawy jakości ich życia. Rezultaty realizacji Programu w dużej mierze zależą od współpracy instytucji zajmujących się wspieraniem dziecka i rodziny, skoordynowanych działań, a także od sytuacji finansowej gminy.

Zarówno rok 2018 jak i lata następne będą dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z obowiązujących ustaw. Konieczne będzie podejmowanie nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które to są niezbędne, aby instytucje społeczne były efektywne i skuteczne. Na stopień rozwiązywania istniejących problemów i potrzeb istotny wpływ mają działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej, usytuowane zarówno na szczeblu lokalnym jak i ponadlokalnym

I. Programy i projekty realizowane w zakresie ochrony środowiska, w tym Plan Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Program Ochrony Środowiska Gminy Czernikowo

1. W 2018 roku zakończono budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Czernikowo. Za kwotę 1 664 693,81 zł, przy dofinansowaniu ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w wysokości 861 173 zł wybudowano 97 przydomowych oczyszczalni.

2. Program Ochrony Środowiska Gminy Czernikowo na lata 2004 -2010 z perspektywą na lata 2011 – 2020 wymaga aktualizacji, która ze względu na ograniczenia finansowe nie została wykonana w latach wcześniejszych, także w 2018 r.

3. Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czernikowo na lata 2016 – 2020 Obowiązująca wersja została zatwierdzona uchwałą nr XXII/118/2017 Rady Gminy Czernikowo z dnia 30 stycznia 2017 r.

Dokument ten jest niezbędny przy ubieganiu się o dofinansowanie ze środków unijnych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) realizowany jest zgodnie z wytycznymi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

PGN dla Gminy Czernikowo na lata 2016-2020 jest strategicznym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju ograniczenia emisji dwutlenku węgla na terenie przedmiotowej gminy.

4. Program Ochrony Powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej – coroczne sprawozdania z realizacji Programu opracowanego przez władze samorządu wojewódzkiego przedkładane są Staroście Toruńskiemu.

5. Na terenie gminy Czernikowo uchwałą nr IV/85/15 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 2 marca 2015 r. została wyznaczona Aglomeracja Czernikowo.

Wielkość Aglomeracji Czernikowo została ustanowiona na poziomie 3133 RLM i obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Czernikowo. Na terenie aglomeracji funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Czernikowie, która została zmodernizowana w 2018 r.

Aglomeracja Czernikowo należy do grupy aglomeracji o wielkości 2 000 -10 000 RLM i została ujęta w IV aktualizacji KPOŚK oraz Master Planie do wdrażania dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Corocznie składane są corocznie sprawozdania. Z sprawozdania za rok 2018 wynika, iż: w aglomeracji Czernikowo jest 29,5 km sieci kanalizacyjnej, w tym 27,6 km kanalizacji grawitacyjnej; w roku 2018 w aglomeracji powstało 155,5 tys. m³ ścieków, w tym 123,4 tys. m³ odprowadzono zbiorczym systemem do oczyszczania.

6. W roku 2018 uczestniczono w postępowaniu dotyczącym zmiany Uchwały nr X/252/15 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, w zakresie:

- korekty przebiegu granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Czernikowo,
- wyłączenia spod zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakres zmian ustalono w oparciu o wiedzę i informację własne Urzędu Gminy oraz wpływ 70 wniosków od mieszkańców dotyczących zniesienia lub wyłączenia spod zakazów. Przedmiot zmian dotyczy 204 działek ewidencyjnych na których zlokalizowane są zbiorniki wodne oraz głównych cieków wodnych na terenie Gminy Czernikowo.

Projekt zmian wskazuje konkretne obszary dla których przewiduje:

- korektę przebiegu granicy OCHK w południowej części miejscowości Czernikowo polegającą na wyłączeniu z tej formy ochrony przyrody terenów poddanych silnej presji zabudowy oraz znacząco przekształconych antropogenicznie,
- obszarowe odstępstwo zmniejszenia zakazu budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości ze 100 m do 10 m,
- zniesienie zakazów:
 - likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu

drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

J. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Bydgosko - Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT BTOF)

ZIT BTOF w województwie kujawsko-pomorskim został powołany na mocy Porozumienia zawartego w dniu 8 kwietnia 2014 r.

Umowa Partnerstwa stanowi, iż podstawowym dokumentem wykonawczym dla zawiązanego Bydgosko - Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego jest tzw. Strategia ZIT, która pełni rolę „strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie”.

Zgodnie ze Strategią członkami ZIT BTOF w województwie kujawsko-pomorskim są: Bydgoszcz i Toruń, wszystkie gminy z powiatów bydgoskiego i toruńskiego oraz z sąsiednich powiatów – gminy: Łabiszyn, Nakło n. Notecią, Szubin i Kowalewo Pomorskie, a także powiaty bydgoski i toruński.

Łącznie jest to 25 JST z terenu wskazanego jako Bydgosko-Toruński Obszar Funkcjonalny.

W 2018 roku, dzięki uzyskanemu dofinansowaniu w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zakończono następujące inwestycje:

1. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Czernikowie:

Projekt zrealizowany w ramach Osi priorytetowej 4. Region przyjazny środowisku, Działania 4.6. Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT, Poddziałania 4.6.1. Wsparcie gospodarki wodno – ściekowej w ramach ZIT Schemat: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno – ściekowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Koszt zadania:	8 105 287,64 zł
Wydatki kwalifikowalne:	6 589 664,75 zł
Dofinansowanie:	4 685 833,67 zł

(po zwiększeniu dofinansowania w 2018 r.)

Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Czernikowo pracuje od roku 1997. Od tego czasu ilość ścieków odprowadzanych z terenu gminy wzrosła powyżej nominalnej zdolności przerobowej oczyszczalni. Przed rozbudową oczyszczalnia charakteryzowała się następującymi mocami przerobowymi:

- Średniodobowa ilość: $Q_{\text{śrd}} = 400 \text{ m}^3/\text{d}$;
- Maksymalnie dobowo: $Q_{\text{maxd}} = 520 \text{ m}^3/\text{d}$;
- Maksymalnie godzinowo: $Q_{\text{maxh}} = 54 \text{ m}^3/\text{h}$.

Po rozbudowie oczyszczalni wzrosła zdolność przerobowej oczyszczalni średniodobowa: z $Q_{\text{śrd}} = 400 \text{ m}^3/\text{d}$ do $Q_{\text{śrd}} = 770 \text{ m}^3/\text{d}$ oraz zwiększenie RLM oczyszczalni z 2862 do 4492.

2. Szlakiem natury, szlakiem przeszłości- utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej

Projekt zrealizowano w ramach Osi priorytetowej 4. Region przyjazny środowisku, Działania 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT, Poddziałania 4.6.3 Wsparcie ochrony zasobów przyrodniczych w ramach ZIT, Schemat: Wszystkie typy projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Koszt zadania:	731 294,65 zł (brutto)
Wydatki kwalifikowalne:	658 368,60 zł
Dofinansowanie:	410 719,26 zł

W ramach zadania wykonano osiem tzw. punktów odpoczynku, zlokalizowanych na trasie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej na terenie gminy Czernikowo na następujących działkach:

- I. działka nr ewid. 49, obręb Czernikowo,
- II. działka nr ewid. 285/1, obręb Kijaszkowo,
- III. działka nr ewid. 107/1, obręb Liciszewy,
- IV. działka nr ewid. 38/2, obręb Steklinek,
- V. działka nr ewid. 388/10, obręb Steklin,
- VI. działka nr ewid. 78/9, obręb Makowiska,

VII. działka nr ewid. 439, obręb Kiełpiny,

VIII. działka nr ewid. 476, obręb Osówka.

3. Adaptacja części pomieszczeń Zespołu Szkół w Czernikowie na przedszkole:

Projekt zrealizowano w ramach działania 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT, Poddziałania 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT, Schemat: Wsparcie inwestycyjne na rzecz tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego na obszarze realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), konkurs dedykowany JST (konkurs Nr RPKP.06.04.02-IZ.00-04-112/17) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Koszt zadania 1 547 998,40 zł

Wydatki kwalifikowalne 1 493 881,05 zł

Dofinansowanie 1 080 000,00 zł

Przedszkole znajduje się na parterze budynku Zespołu Szkół w Czernikowie, w jego lewym skrzydle. Główny dostęp do przedszkola jest zapewniony poprzez istniejące wejście do części dydaktyczno-widowiskowej budynku szkoły. Dodatkowo z przedszkola jest wyjście z budynku na tył obiektu szkoły, gdzie wykonano plac zabaw.

Salę w przedszkolu są przystosowane dla dzieci 3-letnich, 4-letnich, 5 – letnich i 6 letnich. Szatnie znajdują się pomiędzy salami dla przedszkolaków odpowiednio: między salami dla 5- i 6-latków oraz między salami dla dzieci 3-i 4-letnich.

W 2018 roku, dzięki uzyskanemu dofinansowaniu w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych realizowano następujące inwestycje:

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Publicznym w Czernikowie poprzez zatrudnienie nauczyciela wychowania przedszkolnego i personelu dodatkowego:

Koszt zadania 212 019,20 zł

Wydatki kwalifikowalne 212 019,20 zł

Dofinansowanie 180 216,28 zł

Termin zakończenia projektu to sierpień 2019 r.

2. EU-geniusz w naukowym labiryncie:

Koszt zadania 308 855,50 zł

Dofinansowanie 293 412,73 zł

Termin realizacji zadania: 01.03.2018 r.-30.09.2020 r.

Projekt skierowany do uczniów i nauczycieli szkół podstawowych z terenu gminy Czernikowo.

3. Ścieżka rowerowa Osiek nad Wisłą – Sąsiedzno – Zimny Zdrój – Czernikowo – Mazowsze z odgałęzieniem do Obrowa"

W 2018 r. podpisano umowę na dofinansowanie przedmiotowego zadania.

Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatem Toruńskim oraz Gminą Obrowo. Zakończenie zadania przewiduje się w 2020 roku.

K. Informacja w zakresie realizacji „programu profilaktyki oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czernikowo”

Zgodnie wymogiem prawnym wynikającym z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r., o ochronie zwierząt Rada Gminy corocznie do dnia 31 marca w drodze uchwały jest zobowiązana do przyjęcia opracowanego przez Wójta Gminy „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt”. W związku z powyższym 27 marca 2018 r została uchwalona przez Radę Gminy Czernikowo uchwała XXXII/197/2018 w zakresie „Programu profilaktyki i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czernikowo w 2018 r”. Jako zdania priorytetowe tego programu przyjęto a następnie zrealizowano następujące zadania:

1. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt i doprowadzanie ich do schroniska.

Bezdomne zwierzęta były wyłapywane i przewożone do EKO Schroniska dla Zwierząt Zielone Pole w m-ci Ostrowite 50 A, powiat Golubsko-Dobrzyński z którym zawarta została odpowiednia umowa. Zwierzęta były wyłapywane i przewożone przez funkcjonariuszy Straży Gminnej w Czernikowie. Odnotowano 23 takie przypadki.

2. Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt przekazywanych do schroniska oraz usypianie ślepych miotów.

Schronisko obligatoryjnie przeprowadza zabiegi sterylizacji i kastracji zwierząt przyjętych do schroniska, z wyjątkiem zwierząt, u których istnieją przeciwwskazania do wykonania tych zabiegów z uwagi na stan zdrowia zwierząt. Usypianie ślepych miotów powierzono podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt. W tym zakresie w roku 2018 wykonano zero zabiegów.

3. Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt.

Schronisko dla zwierząt prowadziło działania zmierzające do pozyskiwania nowych właścicieli bezdomnych zwierząt. Przypadków adopcji psów bezdomnych wyłapanych na terenie gminy Czernikowo było w roku 2018 było 6, sterylizacji 13.

4. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Zwierzęta poszkodowane w wyniku zdarzeń drogowych miały być przekazywane do Gabinetu Weterynaryjnego „Pchełka”, Czernikówko 72 A, 87 – 640 Czernikowo, prowadzonego przez lekarza weterynarii, z którym została zawarta stosowna umowa. Osobami odpowiedzialnymi za przekazanie zwierząt poszkodowanych w wyniku zdarzeń drogowych do wyznaczonego gabinetu weterynaryjnego (również w godzinach nocnych oraz w dni ustawowo wolne od pracy) byli funkcjonariusze Straży Gminnej w Czernikowie. W roku 2018 w wyniku zdarzenia drogowego ucierpiało jedno zwierzę.

5. Wytypowanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich.

Bezdomne zwierzęta gospodarskie przekazywane mogły być przekazywane do gospodarstwa rolnego w miejscowości Jackowo 2 A, gm. Czernikowo zapewniającego im opiekę oraz właściwe warunki bytowania. W roku sprawozdawczym takich przypadków nie było.

6. Konsekwentne egzekwowanie przepisów prawa, w tym prawa lokalnego, w zakresie obowiązków właścicieli zwierząt domowych, określonych przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zadanie to było realizowane przez pracowników Straży Gminnej. Przyjęto, że program będzie realizowany ze środków finansowych budżetu Gminy Czernikowo na rok 2018, gdzie w dziale nr 900 gospodarka komunalna i ochrona środowiska na potrzeby realizacji umowy ze EKO Schroniskiem dla Zwierząt Zielone Pole w m-ci Ostrowite 50 A, powiat Golubsko-Dobrzyński przewidziano kwotę 35 000 zł i kwota ta została zrealizowana. Ponadto pozostałe zadania wynikające z powyższego programu były realizowane ze środków budżetu Gminnego Zakładu Komunalnego w Czernikowie oraz Straży Gminnej. Treść powyższego programu przed przyjęciem uchwały przez Radę Gminy Czernikowo została pozytywnie zaopiniowana przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Toruniu oraz wszystkie Koła Łowickie posiadające swoje obwody na terenie Gminy Czernikowo.

II.4. Realizacja uchwał Rady Gminy Czernikowo

W związku z tym, że uchwały zostały podjęte w końcu 2018 roku, oraz, że na ich realizację nie było zabezpieczonych środków finansowych w budżecie gminy na 2018 rok, wykonanie Uchwały Nr XXXIX /231/2018 Rady Gminy Czernikowo z dnia 15 listopada 2018 r. sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości oraz uchwały Nr XXXIX/232 /2018 Rady Gminy Czernikowo z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny działek położonych we wsi Czernikowo przeniesiono do wykonania na 2019 rok. Nie zrealizowano także uchwały nr XXXVIII/225/2018 Rady Gminy Czernikowo z dnia 24 września 2018 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania w zakresie obejmującym wybrane obszary położone we wsi Czernikowo i we wsi Wygoda.

II.5. Samorządowa współpraca ponadlokalna

W ramach współpracy ponadlokalnej w samorządowych związkach lub stowarzyszeniach należy wskazać działalność Gminy Czernikowo w strukturach Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich „Region Południe” oraz Stowarzyszenia Gmin Ziemi Dobrzyńskiej. Gmina Czernikowo jest członkiem zwyczajnym Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich „Region Południe”. Reprezentantem gminy w strukturach LGD jest Przemysław Pujer. Członkami stowarzyszenia, pełniącymi różne funkcje i posiadający w związku z powyższym różne uprawnienia (w tym uchwałodawcze i zarządcze), są ponadto m.in. Tomasz Krasicki, Daniel Świdurski, Jadwiga Padlewska i Andrejus Sivickis.

Lokalna Grupa Działania realizuje zapisy zawarte w Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, która określa plan działania Grupy, jej budżet oraz główne cele i wskaźniki potwierdzające ich osiągnięcie. W 2018 roku prowadzono prace nad aktualizacją Lokalnej Strategii Rozwoju, w których udział wzięło przedstawicielstwo Gminy Czernikowo.

Lokalne Grupy działania są podmiotami zajmującymi się także szeroko rozumianym pośrednictwem i administracją w zakresie ubiegania się o środki unijne przez zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i stowarzyszenia czy przedsiębiorców. W roku 2018 Gmina Czernikowo nie aplikowała o dofinansowania za pośrednictwem LGD z uwagi na brak ogłoszonych naborów i konkursów, jednakże realizowała i rozliczała trzy projekty sportowo-

rekreacyjne (budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznych w Steklunku, Mazowszu i Czernikowie), wsparte w roku 2017 w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

W 2018 roku w Czernikowie na stadionie sportowym odbyły się dwie imprezy promocyjne zorganizowane przez Lokalną Grupę Działania Gmin Dobrzyńskich „Region Południe” – 12 maja odbył się Patrol Historyczny, natomiast 4 sierpnia – impreza promocyjna współfinansowana ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Gmina Czernikowo jest członkiem-założycielem Stowarzyszenia Gmin Ziemi Dobrzyńskiej. Celem Stowarzyszenia jest upowszechnianie idei samorządności lokalnej, koordynacja współdziałania gmin zmierzająca do podtrzymania i upowszechnienia wspólnych tradycji historycznych, kulturalnych i gospodarczych Ziemi Dobrzyńskiej, podejmowanie działań zmierzających do gospodarczego i kulturalnego rozwoju Ziemi Dobrzyńskiej oraz popularyzowanie wiedzy o Ziemi Dobrzyńskiej. W 2018 roku przedstawicielami Gminy Czernikowo w stowarzyszeniu byli Zdzisław Gawroński oraz Dariusz Chrobak, który pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Stowarzyszenia.

14 czerwca 2018 r. w Czernikowie odbyło się wspólne posiedzenie Zarządów Związku Gmin Ziemi Kujawskiej z Aleksandrowa Kujawskiego i Stowarzyszenia Gmin Ziemi Dobrzyńskiej. Działalność Stowarzyszenia w 2018 roku opierała się na organizacji konkursów, wydawaniu publikacji oraz organizacji przedsięwzięć kulturalno-rekreacyjnych.